

מקורות המים בישראל: גשם, נחלים, מי תהום, הכנרת, המוביל הארצי, התפלה וקולחין

מחוון – מקורות המים בישראל: גשם, נחלים, מי תהום, הכנרת, המוביל הארצי, התפלה וקולחין

1 השלימו מן המחסן.

- א. גשם, שלג וברד נקראים **משקעים**.
- ב. מים שמחלחלים לאדמה ונאגרים מתחת לקרקע נקראים מי **תהום**.
- ג. נחל שזורם כל השנה נקרא **נחל איתן**.
- ד. נחל שזורם רק אחרי גשם נקרא **נחל אכזב**.

2 התאימו בין המושג להסבר.

טור א	טור ב
1. התפלה	3 בור עמוק שדרכו שואבים מי תהום
2. מי קולחין	2 מי ביוב מטוהרים להשקיה
3. באר	1 הוצאת המלח ממי הים
4. המוביל הארצי	4 צינורות ותעלות שהעבירו מים מן הכנרת לדרום
5. הכנרת	5 אגם המים המתוקים הגדול בישראל

3 מיינו: נחל איתן או נחל אכזב?

נחל איתן	נחל אכזב
זורם כל השנה, הירקון, מעיינות מזינים אותו	זורם רק אחרי גשם, נחל צין, יבש רוב השנה

מקורות המים בישראל: גשם, נחלים, הכנרת, המוביל הארצי, התפלה וקולחין

4 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכון.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. הכנרת היא אגם של מים מלוחים.	☐	☒	הכנרת היא אגם של מים מתוקים
ב. שותים מי קולחין.	☐	☒	מי קולחין אינם לשתייה; משקים בהם שדות
ג. מתקני ההתפלה נמצאים על חוף הים.	☒	☐	
ד. בנגב רוב הנחלים הם נחלי אכזב.	☒	☐	

5 השלימו את הטבלה: לאיזה שימוש מתאים כל מקור מים?

מקור המים	שתייה או השקיית שדות?
מי התפלה	שתייה
מי קולחין	השקיית שדות
מי תהום נקיים	שתייה

6 סדרו את הדרך של המים מן הענן אל הברז: השלימו את השלב החסר.

- הגשם יורד ומחלחל לתוך האדמה.
- המים נאגרים מתחת לקרקע ונעשים מי תהום.
- שואבים את המים בעזרת באר.
- המים עוברים בצינורות אל הברז שבבית.

מקורות המים בישראל: גשם, נחלים, הכנרת, המוביל הארצי, התפלה וקולחין

7 בחרו את התשובה הנכונה.

- א. למה היה צורך במוביל הארצי?
- **כי בדרום יורד פחות גשם** ○ כי הכנרת מלווה ○ כי בצפון אין מים
- ב. מה קורה לפעמים בנחל אכזב אחרי גשם חזק?
- הוא קופא • **יורד בו שיטפון** ○ הוא נעלם לגמרי

8 הסבירו מדוע ישראל משתמשת בהתפלה של מי ים.

תשובה אפשרית: בישראל יורד מעט גשם, בעיקר בצפון ובחורף, ומקורות המים הטבעיים אינם מספיקים לכל התושבים. הים התיכון נמצא ליד הערים, ובעזרת התפלה הופכים את מי הים למי שתייה.

10 ענו לפי הטקסט «הנחל שהתעורר».

- א. מדוע הנחל ליד ירוחם נקרא נחל אכזב?
- כי הוא זורם כל השנה • **כי הוא זורם רק אחרי גשם** ○ כי מימיו מלוחים
- ב. איפה ירד הגשם שגרם לשיטפון?
- בירוחם עצמה • **בהרים שמצפון לעיירה** ○ בים התיכון

11 לפי הטקסט: מדוע אמר אבא שאסור להתקרב לנחל? מה זה מלמד אותנו על בטיחות בנחלי אכזב?

תשובה אפשרית: כי השיטפון זורם מהר וסוחף ענפים ואבנים, והוא יכול להגיע גם כשבמקום עצמו לא יורד גשם. לכן אחרי גשם לא נכנסים לנחלי אכזב ולא מתקרבים אליהם.

12 שרטטו תרשים של הדרך של המים: ענן ← גשם ← אדמה ← מי תהום ← באר ← בית. כתבו מילה ליד כל שלב.

תשובה אפשרית: שרשרת של שישה ציורים קטנים מחוברים בחיצים, ולכל אחד שם: ענן, גשם, אדמה, מי תהום, באר, בית.

מקורות המים בישראל: גשם, נחלים, מי תהום, הכנרת, המוביל הארצי, התפלה וקולחין

13 אתגר: הציעו שתי דרכים שבהן משפחה יכולה לחסוך במים בבית, והסבירו מדוע זה חשוב בישראל.

תשובה אפשרית: לסגור את הברז בזמן צחצוח שיניים; להתקלח קצר; לתקן נזילות; להשקות את הגינה בערב. זה חשוב כי בישראל יורד מעט גשם ומקורות המים מוגבלים.